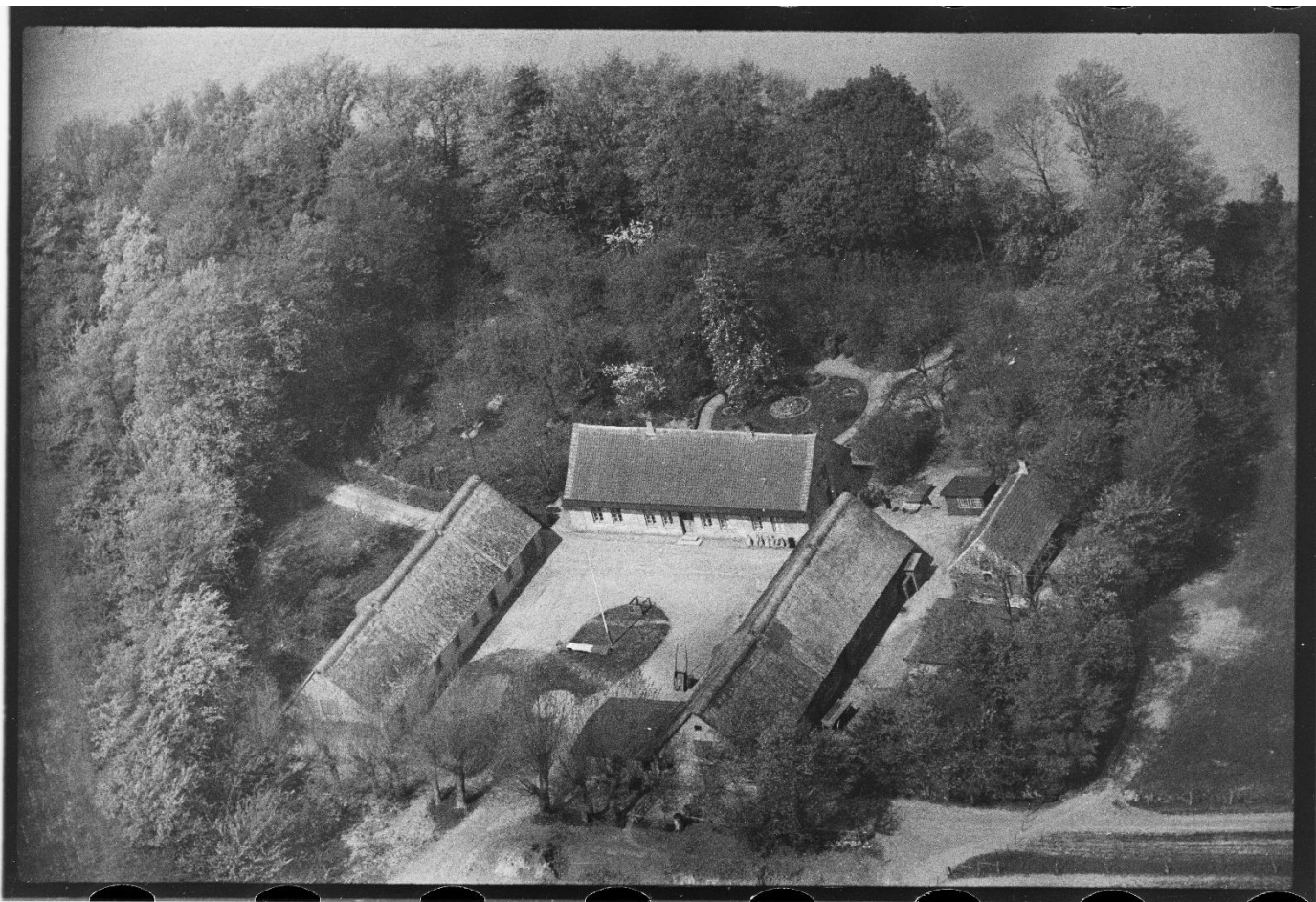

Slet Søndergaard

Matr. nr. 4a,4b,3c,3d,5c,5b og 6c Slet by Tranbjerg sogn

[Ellemosevej 30, Tranbjerg](#)

Luffoto fra 1947.

Denne gård er opført i 1852-53 af **Rasmus Michelsen**, der flyttede den ud fra matr. nr. 4 i Slet, hvor den lå på hjørnet af Sletvej og Chr. X's Vej.

Rasmus Michelsen havde købt matr. nr. 4 af Moesgaard Gods i 1850. Denne gård havde familien haft i fæste i hvert fald siden 1688 og Rasmus Michelsen var 6. generation på gården siden da. Vi kan forestille os at de bygninger Rasmus overtog var gamle og forfaldne, og derfor valgte han at bygge nyt og samtidig flytte gården ud fra landsbyen. Artiklen om matr. nr. 4 kan læses [her](#).

Rasmus Michelsen var [født](#) i 1827 og blev i 1850 [gift](#) med Karen Marie Michelsdatter fra Mårslet.

Efter byggeriet der fandt sted på byens sydlige mark, stod Rasmus nu med dels den nybyggende gård og dels de gamle bygninger. Desuden ejede han jord nord for den nuværende Slet Møllevej. Han besluttede at han ville have sin jord samlet omkring den ny gård. Han aftalte derfor i 1855 med ejerne af matr. nr. 3 og matr. nr. 5 at de skulle bytte jorde. Han solgte de gamle bygninger og ca. halvdelen af den jord der lå øst for landevejen til Hans Rasmussen i nr. 5 mod at han til gengæld fik skøde på nr. 5's sydlige mark. Den anden halvdel af jorden øst for landevejen solgte han til Poul Larsen i nr. 3 mod at han til gengæld fik skøde på nr. 3's sydlige mark. De 4 skøder kan ses [her](#).

Rasmus fik dermed sin jord samlet omkring gården, som nu var på ca. 52 tdr. land.

I folketællingen i 1860 ses det at Rasmus drev gården med hjælp fra 1 tjenestekarl og 2 tjenestepiger.

Rasmus og Karen Marie fik 9 børn:

6/8	1851: Mikkeline Dorthea,	død 26/10 1874 i Tranbjerg
20/12	1852: Maren,	død 16/9 1873 i Salt Lake City, Utah, USA
20/6	1854: Kjerstin Marie,	død 31/12 1943 i Monroe, Utah, USA
23/12	1855: Niels Michael,	død 10/12 1880 i Chicago, Illinois, USA
20/9	1857: Andreas,	død 11/2 1933 i Lethbridge, Alberta, Canada
18/4	1859: Niels,	død 8/5 1927 i Monroe, Utah, USA
29/11	1860: Karen,	død 2/9 1939 i Århus
14/10	1862: Rasmus,	død 24/1 1943 i Salt Lake City, Utah, USA
15/3	1864: Ane,	død 6/5 1949 i Raymond, Alberta, Canada.

I midten af attenhundredetallet afholdt den religiøse bevægelse, Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, også kaldet Mormonkirken, vækkelsesmøde rundt om i Danmark og også i Århus. I slutningen af 1860-erne blev Karen Marie medlem af kirken, og alle børn med undtagelse af Karen og Niels fulgte efter. Rasmus Michelsen sluttede sig aldrig til bevægelsen.

Kirkens højborg ligger i Salt Lake City i staten Utah i USA, og hertil udvandrede børnene en efter en. Ifølge FamilySearch, der er kirkens slægtshistorier, døde Maren i Salt Lake City i 1873, så hun må være en af de første, der udvandrede.

Børnene var efter dansk skik alle døbt Rasmussen til efternavn (farens fornavn efterfuldt af -sen). I USA valgte de at følge den amerikanske skik og brugte farens efternavn, så der hed de Michelsen til efternavn.

I 1882 besluttede moren – Karen Marie – at følge efter, så da udvandrede hun også til Salt Lake City.

Med familien udvandret var Rasmus Michelsen alene tilbage og han besluttede at gården skulle sælges så han kunne følge efter.

Den 21. juni 1883 blev gården solgt til Niels Chr. Nielsen Søndergaard og Rasmus sluttede sig til familien i USA.

Familien var aktive i mormonkirken og Andreas og Rasmus virkede som missionærer.

Sønnen Rasmus Michelsen har skrevet en længere beretning om familiens liv, der kan ses på [FamilySearch](#). (Man skal logge på som bruger for at kunne se den)

Karen Marie Michelsdatter fik kun 4 år i Salt Lake City hvor hun døde i 1886 61 år gl.

Rasmus Michelsen flyttede til Monroe og boede hos børnene der. Ifølge sønnen Rasmus længtes faderen hjem til Danmark, og i 1903 rejste han tilbage.

Han [døde](#) i 1905 på [De Gamles Hjem](#) på Kirkegårdsvej i Århus 78 år gl.

I 1883 blev gården som nævnt [solgt](#) til **Niels Christian Nielsen Søndergaard**, der var [født](#) i Lemming i 1851.

Niels Chr. blev i 1876 [gift](#) med Petrea Knudsen Overgaard, der var [født](#) i Stavtrup i 1851.

Parret kom til gården her fra matr. nr. 10 i Slet og med sig havde de 3 børn: Niels der var født i [1877](#), Knud Ove i [1879](#) og Maren i [1880](#). I [1889](#) fulgte datteren Sofie Frederikke efter.

Fra 1883 var det således Niels Chr. og Petrea der drev gården. De havde en karl og en pige ansat i årene indtil børnene blev så gamle at de kunne hjælpe til.

I 1884 blev anlægget af Hads-Ning Herreds jernbane (HHJ) mellem Hou og Århus vedtaget og i 1885 måtte Søndergaard [afgive ca. 5.000 m²](#) til banen, der skar sig igennem den sydligste del af marken, hvorved ca. 78.000 m² kom til at ligge syd for banen.

Gårdens jord stødte op til Horsens landvej. Det er vejen der i dag hedder Tranbjerg Hovedgade og på den del der stødte op mod vejen, udstykkede Niels Chr. N. Søndergaard i 1903 tre byggrunde.

Det er de 3 grunde, der i dag har nr. 26, 27 og 29.

Nr. 29 blev i 1903 [solgt](#) til svigersønnen, købmand Andreas Knudsen, der samme år blev [gift](#) med Søndergaards datter Maren.

Niels Chr. N. Søndergaard drev gården indtil 1905 og måske havde han haft en ide om at han skulle bo på en af grundene ved Hovedgaden, men da han solgte, flyttede han og Petrea sammen med deres yngste datter Sofie på Skovvangsvej i Århus, og parret boede på Trøjborg til de døde. Niels Chr. [døde](#) i 1933 og Petrea i [1936](#), og da boede de Iver Huitfeldts Gade 5. Datteren Sofie Frederikke blev i 1911 [gift](#) med gårdejer Peder Jensen Andersen i Astrup. Sønnen Knud Ove, der var musiker, blev aldrig gift og ved forældrenes død boede han på samme adresse som dem i Iver Huitfeldts Gade.

Niels Christian Nielsen Søndergaard [solgte](#) i 1905 Slet Søndergaard til sin ældste søn Niels Nielsen Søndergaard.

Niels Søndergaard var som nævnt født i 1877. Ved dåben blev han ligesom sine søskende døbt med efternavnet Nielsen. I 1891 fik de 4 søskende tilladelse til at tilføje Søndergaard, og Niels kaldte sig alene for Niels Søndergaard.

Niels arbejdede i sin ungdom hjemme hos forældrene, kun afbrudt af den tid hvor han aftjente sin værnepligt. Han blev i 1905 [gift](#) med Maren Gunnestrup fra Holme, hvor hun var [født](#) i 1879, som datter af gårdmand Rasmus Rasmussen Gunnestrup og Birthe Marie Nielsen.

Et foto af Niels og Maren Søndergaard fra omkring 1940

Niels og Maren fik fire børn.

d. 5. nov. 1906 datteren Petrea [solgte](#) som i 1936 blev gift med slagter Søren Hansen, der drev forretning fra den ejendom, der i dag har adressen Sletvej nr. 31. Da han stoppede som slagter i 1967 købte de en grund fra Petreas fødegård på adressen Mejerivænget 18.

d. 12. nov. 1909 sønnen Kristian Søndergaard, der senere overtog gården

d. 22. mar. 1912 datteren Birthe, der forblev ugift, og blev boende på gården så længe broderen var ejer, og derefter boede hun på plejehjemmet Elmevang i Solbjerg, hvor hun døde den 5. juni 2005.

den 29. mar. 1915 datteren Rasmine, som i 1940 blev gift med Arne Adserballe, der var gårdmand på Overgaard i Testrup. Han døde i 1994 og Rasmine i 2002.

Billede af Birthe og Rasmine

Niels og Maren drev gården fra 1905 gennem 2 verdenskrige og depressionen i 1930-erne indtil 1947. Ifølge folketællingerne til og med 1921 havde de hjælp af 1 pige og en karl. I 1925 var der kun en karl og i 1930 var der ingen tjenestefolk på gården. Børnene var nu voksne og familien kunne selv klare driften.

Ifølge [kirkebogen](#) var Niels Søndergaard den 15. april 1947 på besøg hos cykelhandler Jens Loft i Tranbjerg. Her døde han 70 år gl.

Efter Niels' død drev Maren gården videre med hjælp af Kristian indtil hun døde i 1957.

Efter moderens død blev **Kristian Søndergaard** ejer af Slet Søndergaard. Kristian var ungtkarl og havde hjælp på gården af sin søster Birthe, der heller ikke blev gift.

Kristian overtog gården på et tidspunkt hvor biltrafikken var stigende og først i 1960-erne blev det besluttet, at der skulle anlægges en omfartsvej ved Tranbjerg, og i 1963 blev der endnu engang eksproprieret jord fra Slet Søndergaard. Vejen, der blev anlagt i 1965, betød at der nu lå ca. 10.000m² vest for vejen, som der blev adgang til via en tunnel under den nye omfartsvej.

Det var også i 1960-erne hvor befolkningstilvæksten i Tranbjerg tog fart. I 1960 boede der iflg. Trap Danmark 915 personer i Tranbjerg og iflg. en avisartikel var befolkningstallet vokset til ca. 2.000 i 1970.

I 1969 kom den odenseanske bygmester Jens P. Koch til Tranbjerg med ideen om at opføre Tranbjerg Haveby, og han købte de ca. 78.000m², af Slet Søndergaards jord, der lå syd for jernbanen. Samtidig købte han ca. 120.000 m² af Ovesminde. Her opførte han den bebyggelse, der er beliggende på, Nørrevænget, Bøgevænget, Egevænget og Morelvænget. Fra 1970 til 1973 voksede befolkningstallet med 1600 personer så der i 1973 boede 3600 personer i Tranbjerg.

Den jord, der lå vest for omfartsvejen, blev også udstykket. I 1967 solgte Kristian Østergaard en grund til sin søster Petrea og dennes mand Søren Hansen. Her opførte de det hus der har adressen Mejerivænget 18. Det resterende stykke blev udstykket og bebygget i 1985 med de huse, der har adresse Mejerivænget 14-23.

Kristian

Kristian Søndergaard drev gården til sin død den 15. nov. 1987.

Fra Topografisk Historisk Haandbog fra 1949 er hentet følgende beskrivelse

»SLETH SØNDERGAARD«, Sleth pr. Tranbjerg, ejes af Gaardejerske *Maren Søndergaard*, der er født 22/3 1879 i Holme og er Datter af Birthe Marie og fhv. Gaardejer Rasmus Gunnestrup, Holme.

Den trelængede Ejendom har gulkalkede Bygninger, der stammer fra 1853. Stuehuset og Svinestalden er tækket med Tegl, de øvrige Bygninger med Straa.

Jordtilliggendet er paa 52 Tdr. Land Mark, der drives i 8 Marksdrift. Der er merglet 1925 og drænet 1947.

Besætningen udgør 5 jyske Heste, 1 Avlstyr, 17 Køer og 16 Ungkreaturer af jydsk

Race samt 2 Svin. Besætningen er stambogført.

»Sleth Søndergaard« ejedes 1853 af Rasmus Mikkelsen. Denne solgte Gaarden 1883 til Kristen Søndergaard, der drev den til 1905, da hans Søn, Niels Søndergaard, overtog Gaarden. Niels Søndergaard drev »Sleth Søndergaard« til sin Død i 1947, da den overtoges af hans Enke, Maren Søndergaard.

Maren Søndergaard har fire Børn, Petrea, f. 5/11 1906, Kristian, f. 12/11 1909, Birtha, f. 22/3 1912, og Minna, f. 29/3 1915.

Kristian Søndergaard, der driver Gaarden, har faaet sin teoretiske Uddannelse paa Vestbirk Højskole, Dalum Landbrugsskole og Tune Landbrugsskole.

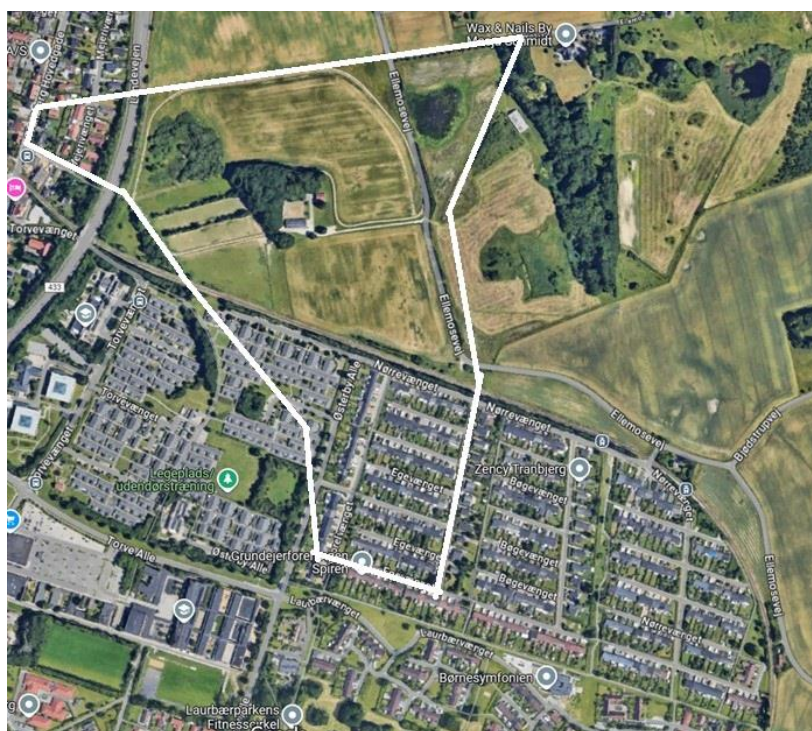
Matr. Nr. 4a m. fl., Sleth
Ejendomsskyld: 56.700

Efter Kristians død solgte arvingerne ejendommen til muremester **Arne Olesen** i Viby, der havde planer om at opføre 400 boliger på Slet Søndergaards jorder. En avisartikel herom [kan læses her](#).

Hans planer mødte modstand fra Tranbjerg Fællesråd m. fl. og blev aldrig til noget. I stedet stod bygningerne tomme. I 1990 brændte stuehuset. Avisartikler herom kan læses [her](#) og [her](#).

Efter branden blev der opført nyt stuehus. Arne Olesen flyttede aldrig ind på gården, og han opgav sine planer om byggeri. I 1995 solgte han ejendommen til Kai Erik Olesen, der solgte igen efter et par år. I dag ejes stedet af Birger Jørgensen samt Ole og Peter Vinkler Simonsen.

På det følgende googlebillede er Slet Søndergaards 52 tdr. land indrammet.

Kilder:
Kirkebøger
Folketællinger
Skøde og Panteprotokoller
FamilySearch
Arkiv.dk

Der er henvist til digitaliserede kilder ved at indsætte et link på de med blå skrevne ord. Disse links kan tilgås ved at pege på ordet og trykke ctrl+enter

November 2024
Tranbjerg Lokalhitoriske Samling